

De moeizame weg naar duurzaamheid

Column

Frans Debets, directeur Debetsbv

De wereld van de duurzame energie is een lastige wereld. Hij wordt bevolkt door mensen die allen bezig zijn met het grote doel: meer duurzame energie.

Soms maken ze ruzie met mensen die duurzame energie onzin vinden. Maar de meeste ruzie gaat tussen de voorstanders. Ze zijn het eens over het gezamenlijke doel, maar niet over de weg daar naar toe.

Een mooi voorbeeld is de inzet van biomassa voor duurzame energie. Daar zijn regels, criteria en voorwaarden voor opgesteld. Duurzame energieproductie in Europa is nog niet indrukwekkend, maar biomassa doet goed mee.

In Nederland is nu 75 procent

van de duurzame energie afkomstig van biomassa. Dus de inzet van biomassa lijkt een goede weg. Maar bezorgde geleerden van de KNAW stelden onlangs in een pamflet dat biomassa juist desastreus is en ab-so-louut niet de goede weg kan zijn.

Mede-geleerden reageerden furieus en haalden alles uit de kast om het ongelijk van hun opposenten te bewijzen. De rest van de wereld staat er bedremmeld bij en vraagt zich af hoe zoiets nou toch kan. Wie gelijk heeft is nauwelijks te bepalen, maar je mag toch aannemen dat de twee kampen niet allebei gelijk kunnen hebben.

Vaak discussieert men jaren over de beste route, uiteindelijk wordt

hij dan vastgesteld, en vervolgens gebeurt er niks. Een voorbeeld is de Trias Energetica. Een Delftse hoogleraar introduceerde dit idee in 1979 als dé weg om ons doel te bereiken. Het beste is eerst maximaal in te zetten op besparing, dan pas op alternatief opwekken en daarna de resterende behoefte afdekken met het verbeterde fossiele systeem. Het tegenovergestelde gebeurde. Het energieverbruik is sinds die tijd nauwelijks afgenomen, hooguit is de groei wat afgevlakt, terwijl de opwekking de afgelopen twintig jaar vervijfvoudigde.

Een ander fenomeen is dat er helemaal geen weg uitgestippeld wordt. Neem het befaamde Energieakkoord van 2013. Alle ondertekenaars verbonden zich aan het doel van 16 procent duurzame energie in 2023. Maar hoe die bereikt moest worden werd niet volledig afgedekt; ruim de helft zou later uitgestippeld

We weten met z'n allen heus wel wat goed is, daar hebben we geen plan voor nodig

worden. Twee jaar later is dat nog steeds niet duidelijk. Een voordeel: er hoeft geen ruzie gemaakt te worden.

Ook een leuke optie is dat men samen het doel bepaalt, de belangrijkste speler dan van tafel gaat en de verwarde achterblijvers meegeeft dat ieder zelf maar zijn weg moet

zoeken. Veel succes jongens.

Dat is wat overheden nu doen, ze geven aan wat de duurzame energie-doelen zijn en vragen de maatschappelijke spelers zelf in actie te komen. Eigenlijk is dat gek, de overheid maakt afspraken over duurzame energie in Brussel en in de Verenigde Naties, maar ze willen niet aangeven hoe ze die afspraken gaan nakomen.

Een laatste optie komt het meeste voor: er is geen duidelijk doel en dus ook geen weg. Ontwikkelingen zijn de resultante van meestal verstandige besluiten die elke dag overal genomen worden. Pas achteraf lijkt dit chaotische proces een samenhangend en doelzoekend geheel te zijn geweest. We weten met z'n allen heus wel wat goed is, daar hebben we geen plan of visie voor nodig. Bob Dylan zei het al: „You don't need a weatherman to know which way the wind blows.”